

Tartalom

CentropeMAP:
Tematikus térképek mind-
össze két kattintással

A Centrope is „különösen
öreg” régió lesz?

Szent Márton év 2016:
Szent Márton a Centrope
régióban

Cross-Border
Friendship Database

++-++-++-++-

CentropeMAP
CentropeSTATISTICS
Hírlevél

6. szám
2016. június

++-++-++-++-

CentropeMAP
CentropeSTATISTICS

a PGO és a CORP együtt-
működésében készül
projekt

www.centropemap.org

A hírlevélben található
minden adat, térkép és
diagram a www.centropemap.org geoportál
részét képezi, illetve a cseh,
a magyar, a szlovák, a bur-
genlandi, az alsó ausztriai
és a bécsi statisztikai hi-
vatalok bocsátották ren-
delkezésre.

**A hírlevél minden továb-
bi terjesztését kifejezet-
ten ajánljuk!**

Impresszum:
Planungsgemeinschaft Ost
1010 Bécs, Rockgasse 6/3
post.pgo@noel.gv.at

CentropeMAP: Tematikus térképek mind- össze két kattintással

A CentropeSTATISTICS kiter-
jedt, település szintű, határokon
átívelő statisztikai adatbankkal
rendelkezik. Tudta, hogy az előre
meghatározott tartalmú tema-
tikus térképeket mindössze két
kattintással lehívhatja a Centro-
peMAP-geoportálról?

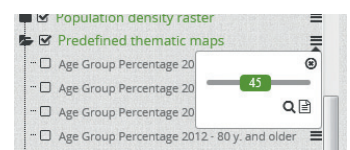
A bárki számára teljesen hoz-
záférhető CentropeSTATISTICS-
adatbázisban lévő táblázatok
segítségével mindenféle NUTS-3
és település szintű térkép létre-
hozható. Emellett van még egy
egészen egyszerű lehetőség is, a
tematikus térképek kikeresése. Ez
az opció azok számára hasznos,
akiknek gyors áttekintésre van
szükségük, de nem szeretnének
elmélyedni a terjedelmes Centrope-

STATISTICS kézikönyvben.

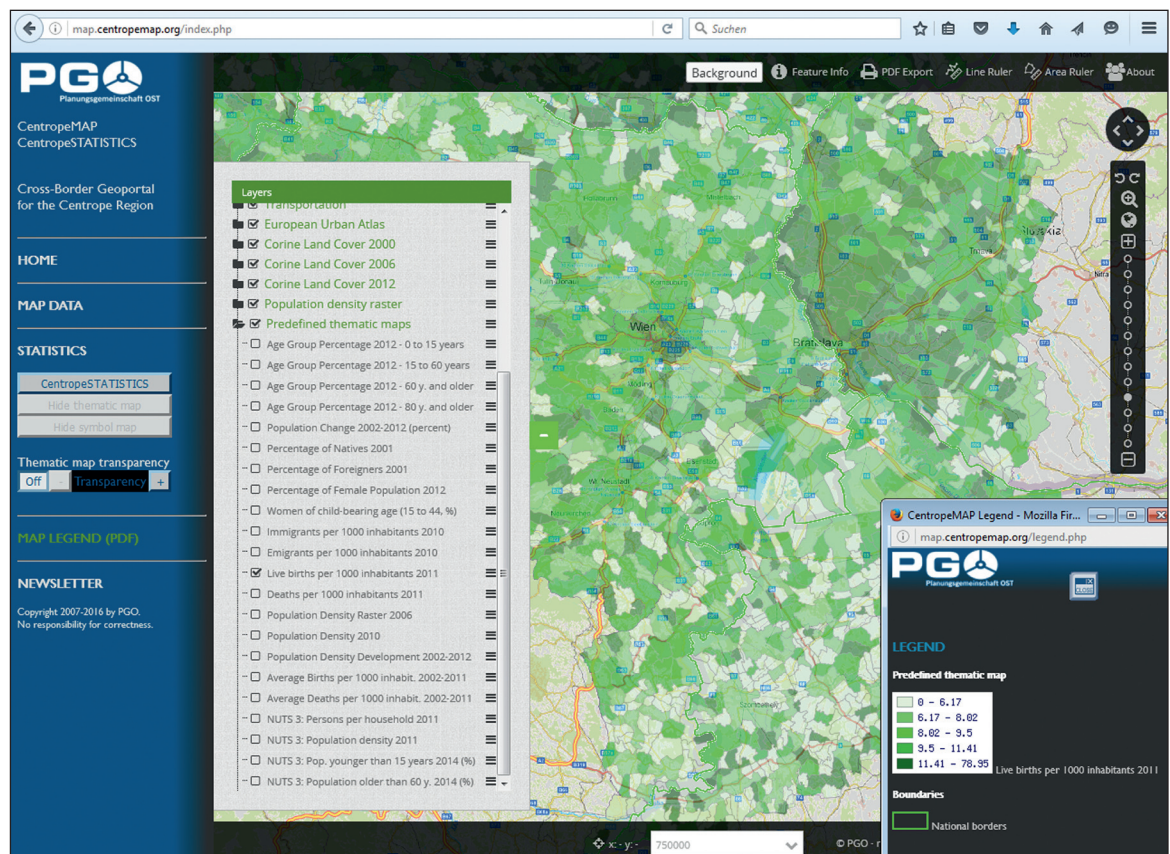
Amikor megnyitjuk a Centrope-
MAP-ot és szemügyre vesszük
a felületet „előre definiált tema-
tikus térképek” elnevezéssel egy
könyvtárat láthatunk. Ezek a tér-
képek egy kattintással megjelení-
thetők.

A jelmagyarázat megjelení-
téséhez kattintson a zöld színnel
jelölt „MAP LEGEND” linkre a
képernyő bal oldalán lévő függő-
leges menüsorban. A jelmagyará-
zat egy előugró ablakban jelenik
meg, a „PDF” feliratra kattintva
pedig PDF formátumban is le-
hívható. Kérjük ügyeljen arra,
hogy a létrehozott tematikus
térképek áttetszőségét önnek
kell szabályoznia (lásd a követke-

ző illusztrációt). A képernyő bal
oldali függőleges menüsorában
látható funkció csak azon térké-

pek esetében elérhető, melyek
a CentropeSTATISTICS eszközzel
készültek.

A Centrope is „különösen öreg” régió lesz?

2016. június elején különböző nyomtatott és online médiákban megjelent a következő hír: „Ausztria a következő évtizedben 'különösen öreg' orszaggá válhat”, mely felkeltette a figyelmet. A „különösen öreg” fogalmát azokra az országokra használjuk, ahol a 65 éves és idősebb népesség aránya meghaladja a 21%-ot.

Egy biztosítótársaság által készített elemzés szerint a „különösen öreg” országok rangsorát Japán vezeti, 2008-ban a világon először itt haladta meg a 21%-ot a 65 évesek és idősebbek aránya az össznépességhez viszonyítva. Az európai országok közül először Olaszország lépett be a „különösen öreg országok klubjába” 2012-ben, majd őt

követte Németország 2014-ben és Görögország 2015-ben. Idén előreláthatóan Portugália és Finnország is a „különösen öreg” országok közé kerülhet, az elkövetkező években pedig további európai országok is csatlakoznak hozzájuk.

A CentropeSTATISTICS segítségével megnéztük mi a helyzet a Centrope régióban: milyen a jelenlegi korösszetétel, hogyan változott az elmúlt néhány évben, mely területeken a legnagyobb az idős népesség aránya?

Alapvetően a Centrope régió még messze van a „különösen öreg” státusztól. 2008-ban a népesség 15,77%-a tartozott a 65 évesek és idősebbek közé, 2015-ben azonban már 17,64%-

uk, és a tendencia további növekedést mutat. A jelenlegi ÖROK előrejelzés szerint Ausztriában a 21%-os érték átlépése csak 2025 után várható. A 65 évesek és idősebbek aránya a Centrope régióban 2008-ban összesen 580, 2015-ben 784 településen múlta felül a 21%-ot.

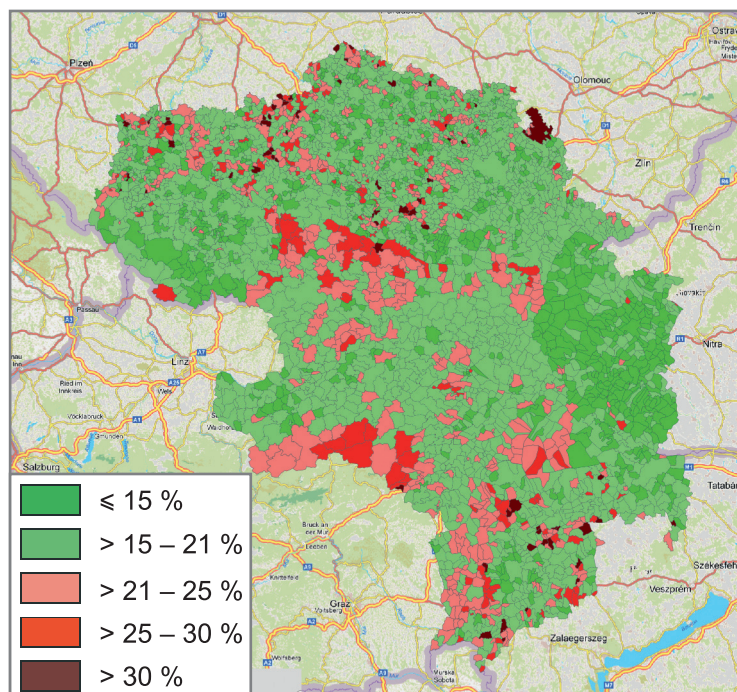
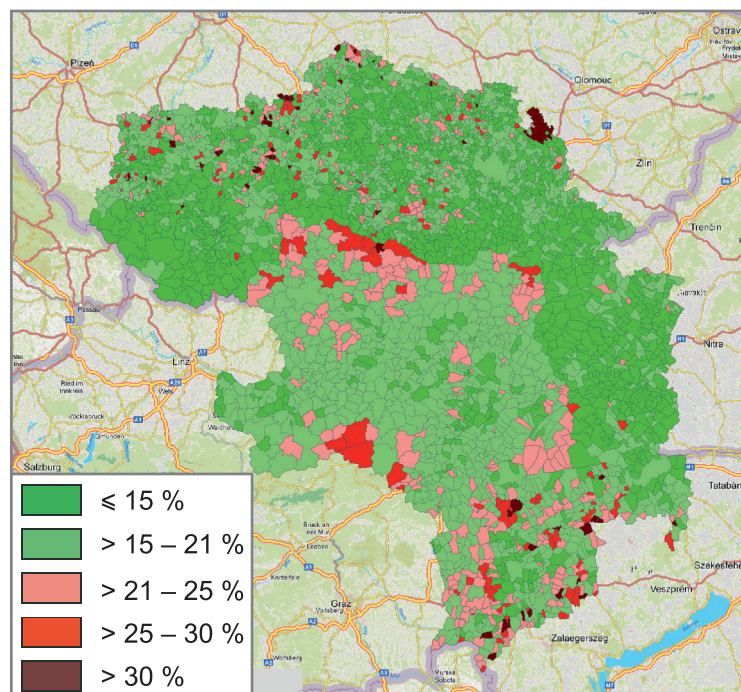
A térképek szemléltetik, hogy a különösen öreg népességű területek elsősorban az osztrák-cseh határvidéken és Burgenlandban találhatók, továbbá a Semmering és Lilienfeld körzetében (Alsó-Ausztria dél-nyugati részén).

A Cseh Köztársaság Centrope régióba eső területein az előregedő népességű települések eloszlásában nincs jellegzetesség, azonban az előregedő

települések jelentős része távol van a fontosabb infrastrukturális tengelyektől (autópályák, vasútvonalak). A Centrope régió magyar területén is hasonló területi különbség figyelhető meg.

Figyelemre méltó, hogy a szlovákiai Pozsony és Trnava környékén szinte nincs is olyan település, ahol magas lenne a 65 évesek és idősebbek össznépességhez viszonyított aránya.

Ez vélhetően abból ered, hogy Szlovákia népessége általánosságban fiatalabb (az EU országok között Írország, Luxemburg és Ciprus után a 4.). A népesség itt is öregszik, azonban a 65 évesek és idősebbek aránya még hosszú ideig nem fogja elérni a 21%-os határt.

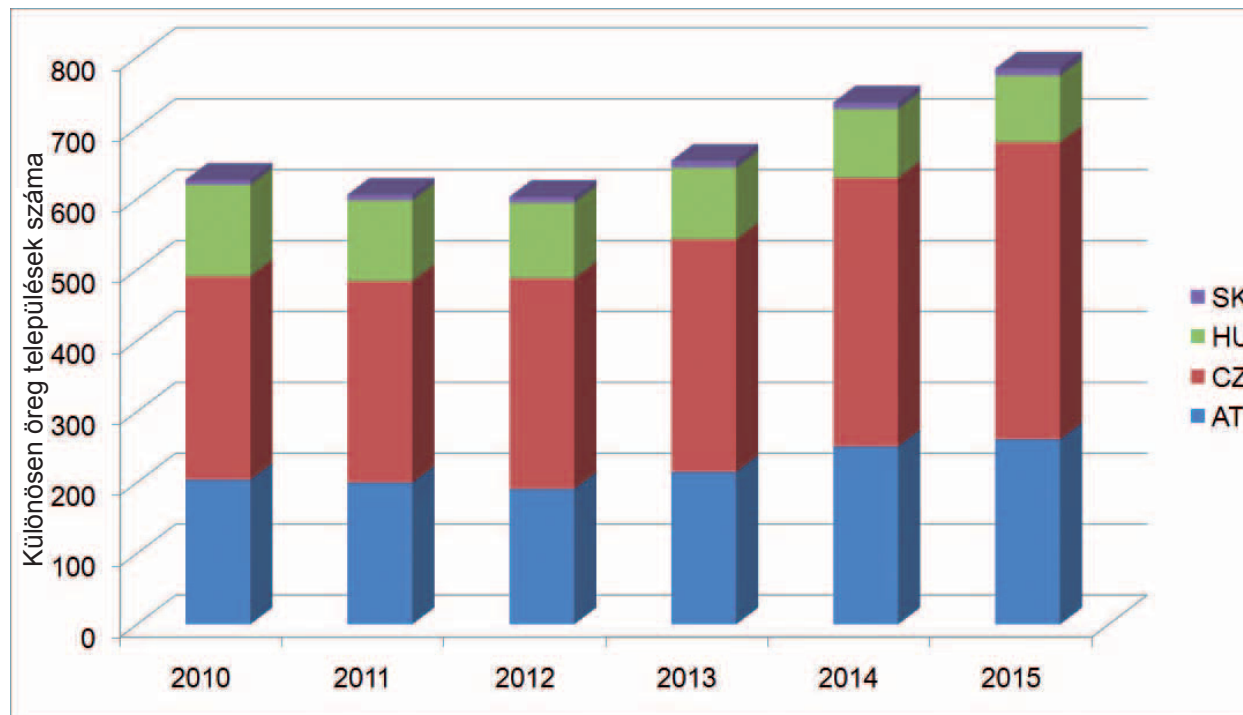
Térkép: A 65 éves és idősebb népesség aránya településenként 2008-ban (bal oldalon) és 2015-ben (jobb oldalon). Forrás: CentropeSTATISTICS

Centrope / **MAP**
STATISTICS

Ötnyelvű weboldal:
angol, cseh, magyar, német, szlovák

www.centropemap.org

Év	Népesség összesen	Változás (2010=100)	Népesség 65+	Változás (2010=100)	A különösen öreg települések száma				
					Összesen	AT	CZ	HU	SK
2010	7 775 962	100.00	1 265 856	100.00	627	204	287	129	7
2011	7 769 182	99.91	1 281 728	101.25	606	200	284	114	8
2012	7 802 040	100.33	1 304 458	103.04	603	191	297	107	8
2013	7 835 862	100.77	1 338 955	105.77	654	215	328	101	10
2014	7 877 527	101.30	1 372 099	108.39	736	251	379	97	9
2015	7 921 705	101.87	1 397 215	110.37	784	261	419	94	10

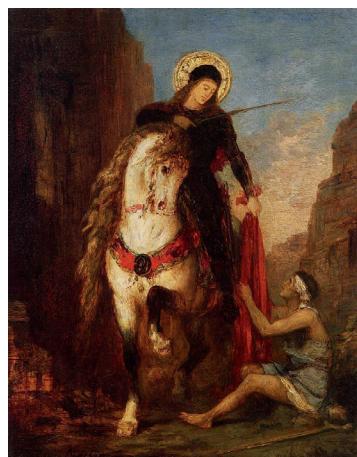

Táblázat (fent): A teljes népesség és a 65 évesek és idősebbek számának növekedése a Centropé régióban, továbbá a „különösen öreg” települések száma (a 65 évesek és idősebbek aránya nagyobb, mint 21%)

Diagram (balra): A „különösen öreg” települések számának növekedése 2010-2015 között országonként.

Adatok forrása: CentropéSTATISTICS adatbázis.

Szent Márton év 2016: Szent Márton a Centropé régióban

2016-ban emlékezünk Szent Márton születésének 1700. évfordulójára. A Centropé régióban 13 település kötődik Szent Márton püspök történetéhez.

Kilenc közülük Ausztriában, négy Magyarországon található, utóbbiak között a püspök hosszabb ideig feltételezett (Pannonhorma) és valódi (Szombathely)

szülőhelyével. A települések közül öt város (Szombathely, Eisenstadt, Oberwart, Mattersburg és Pannonhorma), melyek népessége együttesen 121 131 fő.

A CentropéSTATISTICS segítségével közelebbi képet kaphatunk a kiemelt városok és községek aktuális demográfiai folyamatairól. Egyedi mutatók képezhetők a felhasználói táblákból. Példánk a 65 évesek és idősebbek, valamint a 0-14 évesek egymáshoz viszonyított arányát mutatja (lásd tábla). A népesség majd minden második településen (Eisenstadt, Mattersburg, Gaweinstal, St. Martin-Karlsbach, Oberwart, Hegyhátszentmárton) nőtt az elmúlt fél évtizedben a pozitív vándorlási egyenlegnek köszönhetően.

Mivel a Szent Mártonhoz köthető településeket természetes népességfogyás jel-

lemzi, ezért itt is a népesség öregedésével kell szembenézni: a 0-14 évesek aránya három település kivételével kisebb a Centropé régió átlagánál (14,5%). Az

időskorúak száma mindenütt magasabb a gyermekkorúakénál, különösen St. Martin an der Raab (89,3%), illetve St. Martin (79,3%) településeken.

Település	Népesség, fő	Népsűrűség, fő/km²	Népességből a			Öregedési index, %
			0–14	15–64	65+	
Ausztriában:						
Eisenstadt	13 664	319	13.9	67.6	18.5	133.1
Gaweinstal	3 760	72	12.7	69.2	18.1	142.5
Markt St. Martin	1 162	36	12.7	65.2	22.0	173.2
Martinsberg	1 144	34	14.7	65.9	19.4	132.0
Mattersburg	7 182	255	14.6	67.8	17.6	120.5
Oberwart	7 311	200	14.1	67.0	18.9	134.0
St. Martin	1 113	23	12.1	66.1	21.7	179.3
St. Martin a d Raab	2 018	47	12.2	64.7	23.1	189.3
St. Martin-Karlsbach	1 698	68	13.9	69.7	16.4	118.0
Magyarországon:						
Hegyhátszentmárton	57	5	12.3	68.4	19.3	156.9
Kemenesszentmárton	196	46	16.3	66.8	16.8	103.1
Pannonhorma	3 960	134	13.9	70.4	15.7	112.9
Szombathely	77 866	799	13.7	67.3	19.0	138.7

Táblázat: Települések adatai, 2015. január 1.

Kép forrása: <http://www.wikiart.org/en/gustave-moreau/saint-martin>

Cross-Border Friendship Database

A Cross-Border Friendship Database (CBFD) a cseh, a lengyel és a szász statisztikusok közötti együttműködés, a CentropESTATISTICS pedig Bécset, Burgenlandot, Alsó-Ausztriát, Győr-Moson-Sopron és Vas megyét, Jihomoravský, Jihočeský, Vysočina régiókat, továbbá Pozsony és Trnava környékét fedi le. A táblázatok különböző, közigazgatási bon-

tás szerinti adatokat tartalmaznak. Nem minden témában állnak rendelkezésre település szintű adatok, és a különböző régiók nem minden adata összehasonlítható, ezt a közlekedési lámpák színei szimbolizálják. Ezért a CBFD elkülönült adatköröket tartalmaz, miközben a CentropESTATISTICS azon táblákat helyezi előtérbe, melyek az egész régióra település

szinten elérhető adatokat tartalmaznak. Ez utóbbiakat addig nem teszik közzé, amíg a CentropE régió minden területéről össze nem gyűjtötték őket.

A CBFD adatait évente frissítik és a CentropESTATISTICS-hez hasonlóan itt is a 2002-2014 közötti idősorok érhetők el. A diagramok és térképek révén a CBFD egyre inkább felhasználóbaráttá válik, az egyénileg

készíthető táblák pedig tovább növelik rugalmasságát.

A nyilvánosság előtt először 2004. szeptember 7-én Prágában mutatták be a CBFD-t a „Statisztika: befektetés a jövőbe” elnevezésű nemzetközi konferencián. Az elsődleges célkitűzések a következők voltak:

- Standardizált, határokon átívelő adatforráshoz való állandó és szabad hozzáférés előkészítése.
- A statisztikai adatok harmonizációja.
- A statisztikai meta adatok előkészítése és közzététele.
- Nyelvi akadályok megszüntetése a nemzetközileg összehasonlítható statisztikai adatokból álló, többnyelvű adatbank használatával.
- A különböző EU tagállamok közötti együttműködési folyamatok támogatása a nemzetközileg összehasonlítható információk rendelkezésre bocsátásával.

Az adatbázisban a felhasználók alapadatokat találhatnak, amelyek négy nyelven és tíz témakörben állnak rendelkezésre. A táblázatok a partner országok területére vonatkozóan is hozzáférhetők, melyek első körben Csehországot, Szászországot és Lengyelországot jelentették, Bajorországot később csatlakozott, Szlovákiát pedig folyamatban van. Az adatok adminisztratív és nem adminisztratív területi egységekre, közöttük euorégiókra vonatkozóan állnak rendelkezésre, továbbá a partner országokról szóló alapszolgáltatásokat is tartalmaznak.

Weblink:

www.crossborderdatabase.de

Population on December 31 by 3 age groups
Year: 2014

Regions Districts	Total	At the age from ... to ... years		
		up to 14	15 - 64	65 and over
Jihočeský kraj	637 300	96 875	425 694	114 731
České Budějovice	189 861	29 613	127 269	32 979
Český Krumlov	61 110	9 890	41 567	9 653
Jindřichův Hradec	91 778	13 539	61 138	17 101
Písek	70 634	10 299	46 444	13 891
Prácheň	50 800	7 807	34 424	8 569
Strakonice	70 653	10 518	47 150	12 985
Tábor	102 464	15 209	67 702	19 553

© Czech Statistical Office, 2004 - 2015

Country profile Bavaria

Characteristic	Unit	2002	2013	2014	2015
Territory					
Area	km²		70 550	70 550	...
settlements	%		7,1	7,2	...
land used for traffic purposes	%		4,7	4,7	...
agricultural land	%		47,0	46,9	...
forests	%		36,4	36,4	...
waters	%		1,7	1,7	...
Regions (government districts) (NUTS2)	number	7	7	7	7
Administrative districts (NUTS3)	number	96	96	96	96
towns constituting district in their own right	number	25	25	25	25
districts	number	71	71	71	71
Municipalities (LAU2)	number	2 056	2 056	2 056	2 056
towns	%	15,3	15,4	15,4	15,4

© Bavarian State Office for Statistics and Data Processing, 2004 - 2015